

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ ต้องการศึกษาคติและพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของประชาชนใน 14 จังหวัดภาคใต้ และศึกษาผลกระทบของวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ และพฤติกรรม ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมของผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นหลายชั้นตอนและได้ทำการสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสงขลา สตูล นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร และพัทลุง ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2542 รวม 1,563 ราย จำแนกเป็นผู้อาศัยในเขตชนบท 879 ราย และเขตเมือง 684 ราย พบว่าประชากรตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 34.11 ปี มีระดับการศึกษาเฉลี่ยเทียบเท่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีลักษณะองค์ประกอบครอบครัวเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว มากกว่าครึ่งหนึ่งได้ทำการสมรสแล้ว โดยมีจำนวนบุตรเฉลี่ย 1.96 คน มีจำนวนสมาชิกครัวเรือนเฉลี่ย 4.06 คน และมีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยเดือนละ 15,996 บาท ร้อยละ 64.2 ของประชากรตัวอย่างมีเจตคติว่าคนไทยขาดจริยธรรมและคุณธรรมมากขึ้นเพื่อเอาตัวรอดในสังคม ร้อยละ 64.9 มีเจตคติเห็นด้วยว่าคนไทยควรสร้างค่านิยมที่ถูกต้องโดยพึ่งพาตนเอง ร้อยละ 43.7 มีเจตคติเห็นด้วยว่านิสัยคนไทยไม่มีความอดทน ไม่พยายาม จึงใช้วิธีบนบานหรือขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ ร้อยละ 47.9 มีเจตคติว่าคนไทยนิยมใช้สินค้าแบรนด์เนมต่างประเทศเนื่องจากเป็นหน้าเป็นตาและทำให้โก้หรู ร้อยละ 47.2 มีเจตคติว่าคนไทยมักนิยมใช้จ่ายเงินเพื่อความสนุกในวันนี้มากกว่าจะเก็บไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น ร้อยละ 52 มีเจตคติว่าปัจจุบันคนไทยบูชาเงินเป็นพระเจ้าหรือยอมรับนับถือกันที่วัตถุและความร่ำรวยมากกว่าความสามารถหรือความดี ร้อยละ 59.1 มีเจตคติเห็นด้วยว่าวัฒนธรรมของคนไทยยึดถือเรื่องของหน้าตาเป็นสำคัญไม่ว่าจะเป็นงานแต่ง งานบวช งานศพ ฯลฯ และร้อยละ 74.5 ของประชากรตัวอย่างมีเจตคติว่าเมื่อเศรษฐกิจกลับเข้าสู่ภาวะปกติแล้ว จะยังคงควบคุมค่าใช้จ่าย (ประหยัด) อีกต่อไป

เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ (ก่อน 2 กรกฎาคม 2540) กับปัจจุบัน พบว่าปัจจุบันร้อยละ 79.7 ของประชากรตัวอย่างได้ลดพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินสุร่ยสุร่ายฟุ่มเฟือย ร้อยละ 81.1 นิยมเข้าห้องอาหาร ฟังเพลง เข้าบาร์ และสถานเริงรมย์น้อยลง ร้อยละ 73 และร้อยละ 65.9 ได้เดินทางท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศ ตามลำดับน้อยลง ร้อยละ 76.9 นิยมซื้อสินค้าแบรนด์เนมต่างประเทศน้อยลง ร้อยละ 58.5 มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินมากขึ้น

ค่านิยมพึ่งตนเอง จะเกิดกับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพขายส่ง เป็นผู้อาศัยในเขตเมือง มีระดับการศึกษาสูงกว่าชั้น ม.6 มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

ค่านิยมประหยัด จะเกิดกับกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าชั้น ม.6 มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

พฤติกรรมวางแผนการใช้จ่ายเงิน จะเกิดกับผู้ประกอบอาชีพขายส่ง เป็นผู้อาศัยอยู่ในเขตชนบท เป็นเพศชาย มีระดับการศึกษาสูงกว่าชั้น ม.6 มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินสุร่ยสุร่ายฟุ่มเฟือย จะเกิดกับกลุ่มที่ประกอบอาชีพด้านเหมืองแร่ อาศัยในเขตชนบท เป็นเพศชาย ไม่ใช่คนโสด ไม่ได้นับถือศาสนาพุทธ มีระดับการศึกษาสูงกว่าชั้น ม.6 และมีค่านิยมไม่ประหยัด มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

พฤติกรรมซื้อสินค้าแบรนด์เนมต่างประเทศ จะเกิดกับกลุ่มที่อาศัยในเขตชนบท เป็นเพศชาย ไม่ได้นับถือศาสนาพุทธ มีระดับการศึกษาสูงกว่าชั้น ม.6 และกลุ่มที่มีค่านิยมว่าการใช้สินค้าต่างประเทศทำให้เป็นหน้าเป็นตาและโก้หรู มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ จะเกิดกับกลุ่มผู้อาศัยในเขตเมือง เป็นเพศชาย มีการศึกษาสูงกว่าชั้น ม.6 มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ